

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Téves információkkal árasztják el a kormányt a kisebbségi iskolákról

Székelyudvarhely, nov. 1

A székely vonat, amely innen Segesvárig és vissza közlekedik, vizözön előtti rozoga kocsiival már utra késsen áll az állomáson. A pályaudvar szokatlanul élénk. Ünneplő ruhás férfiak, hölgyek, diákok, diákleányok tanáraik vezetése alatt. És mindez azért, mert most utazik el a három nap előtt a városba látogatásra érkezett Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi katolikus püspök. Mind-mind azért jöttek, hogy szeretetteljes bucsut vegyenek tőle.

Az állomás előtt kocsik állnak meg: kiszáll belőle a püspök és Paál István prelátus, szenátor. A jóságos arcú, ősz püspöknek mindenkihez van egy kedves szava. Aztán felszáll fentartott első osztályú külön fülkéjébe: fapadu első osztály, törött ablakkal, rozoga ajtóval, de „Pentru Domnii Parlamentari” felirattal. Az ablak előtt megáll és kezével int a sokaság felé. Közben a vonat megindul. A közönség némán köszön. A diákok sapkáikat lengtetve jó darabig a vonat mellett haladnak s hangos éljenzésük tulharsogja a vonat lárját.

Munkatársunk, aki ugyanezen a vonaton utazik, a kalauzzal beküldi névjegyét a püspökhöz, akitől kihallgatást kér. Hamar megjön a válasz:

— A kegyelmes ur szívesen látja, de türelmet kér, amíg beszétedik, mert a nappali világosságot arra akarja felhasználni, hogy

breviáriumot olvasson.

Öt óra után már este van. A világtatlan kocsikban alig látni. Galambfalván a kalauz hozza az újságíróknak az üzenetet: a püspök kéréti.

A beszélgetés hamarosan a kisebbségi kérdések medrére terelődik. A püspök higgadtan, megfontoltan beszél. Kijelentéseiből ime néhány szemlény.

— Bizonyos körökben az a szándék nyilvánul meg, hogy a kisebbségi oktatást teljesen lehetlenné tegyék. A tárgyilagosság kedvéért meg kell állapítanom, hogy a kezdeményezés nem is mindig a közoktatási minisztériumból indul ki. A vidéki tanügyi hatóságok, legtöbb esetben a főigazgatóságok azok, melyek a kisebbségi iskolákról

téves információkkal

árasztják el a minisztériumokat és azok alapján javaslatokat is tesznek a kisebbségi iskolák megrendszabályozására. A miniszter aztán intézkedéseket tesz, rendeleteket ad ki. A kisebbségek természetesen panasza mennek, de gyakran nem sok eredménnyel. Mert ha a miniszter be is látja igazukat, nem dezavualja alantasait. Személyes tapasztalatból mondhatom, hogy Bukarestben nincsenek olyan rossz akarrattal a kisebbségi iskolákkal szemben, mint azt a látszat mutatja. A rosszakarat a vidéki hatóságokban van leginkább.

— A vidéki tanügyi hatóságok azok, melyek a miniszter rendeleteit rendszerint úgy magyarázzák, hogy azokból a kisebbségi iskolákra nézve

hátrányok keletkezzenek.

Mondok két klasszikus példát. Egy rendelet arról szól, hogy a leányiskolákban ezentúl csak nőtanárok taníthatnak. Hiszen ez a rendelet helyes és nevelési szempontból igen fontos. Azonban ma keresztülvihetetlen. Ezzel tisztában van a közoktatásügyi miniszter is. Azonban a tanfelügyelőségek úgy magyarázták, hogy a kisebbségi leányiskolák már most kénytelenek a férfitanárokat elbocsátani, ami egyenlő lenne sok iskola megszűnésével, mert elegendő nőtanár nincs. Eljártam ebben az ügyben Bukarestben és kiderült, hogy a miniszter fokozatosan akarja ezt a rendeletet megvalósítani. Leányiskoláknál a megüresedő tanári állásokra ezentúl csak nőket lehet kinevezni, a meglévő férfitanárok engedélyezését pedig egyelőre évről-évre újra kell kérelmezni. A másik eset arra a rendeletre vonatkozik, mely szerint a középiskolákban csak olyan tanárok működhetnek, kiknek romániai egyetemen szerzett képesítésük van. A jelen esetben

ez is kivihetetlen.

De mert nagyon állították, ebben a kérdésben is tárgyaltam Bukarestben, ahol kijelentették, hogy a mostani tanárok akadálytalanul működhetnek tovább, az új tanároktól ellenben azt kívánják, hogy legalább egy alapvizsgájuk legyen, melyet romániai egyetemen szereztek.

— Az utóbbi időben különben több engedékenységet és jóakaratot tapasztaltunk a kisebbségi iskolákkal szemben. Így például a kormány nem ragaszkodik többé mereven ahhoz, hogy

egyes felekezeti iskolákba csakis a fenntartó felekezethez tartozó tanulók iratkozzanak be. Ugyszintén megengedi, hogy egyes kisebbségi iskolákba más kisebbségi tanulók is járjanak. Ezzel

közeledik a kormány

ahhoz az elvhez, hogy a szülő határozhassa meg, hogy gyermekét milyen iskolába küldje. A jövő héten különben Bukarestben újabb iskolaügyi tárgyaláson veszek részt és remélem, hogy sikerül több üdvös változtatást elérni iskoláink részére.

A püspök ezzel bevégezte ezt a témát. Áttért más tárgyra. Beszélt művészetéről, gazdaságról, technikai haladásról s minden szava lebilincselő, hozzáértő volt. Finom elméjű társalgó, akit elhallgatni élvezetes gyönyörűség. Nemsokára előcsillognak Segesvár villamos lámpái és a püspök készülődik. A segesvári állomáson papok várják. Az egyik még néhány érdekes szót mond a püspök bukaresti tanügyi tárgyalásairól.

— A kegyelmes ur a múlt héten Bukarestben járt, ahol

meghívást kapott

a miniszterelnök floricai kastélyába. A megbeszélésen ott volt Brătianu Jonel miniszterelnök, Angheliescu közoktatásügyi és Marzescu igazságügyi miniszter. Az iskolatörvényről folyt a szó. Az értekezleten nagy figyelemmel hallgatták a püspök ur fejtegetéseit. Nemsokára újabb megbeszélés lesz Bukarestben, amelyen a többi felekezetek képviselői is részt vesznek. Minden jel arra mutat, hogy a kormány ezt a kérdést még a Népszövetség decemberi ülészaka előtt a kisebbségek megelégedésére akarja rendezni.

A budapesti bombamerénylet vádlottjait a tábla felmentette

Budapest, november 19.

Tegnap délelőtt tizenegy órakor hirdette ki az ítélet a tábla az ítéletet Márffy József és társai bűnyében, akik ellen tudvalevőleg az volt a vád, hogy az Erzsébetvárosi Demokrata Körben elkövetett bombamerényletben részesek voltak. A törvényszék annak idején Márffy halálra ítélte, társait pedig kisebbségi szabadságvesztéssel súj-

totta. A másodfoku bíróság most Márffy, Marosi Károlyt, Szász Józsefet, Varga Ferencet és Radó Bélát a terhükre rótt kilenc rendbeli gyakossá vádja alól felmentette. Bűnösnek találta azonban a bíróság Márffy Józsefet a pesti francia követség és a Koháry-utcai törvényszék ellen tervezett bombamerényletben és azért hat évi fegyházra és tíz évi hivatalvesztésre ítélte. Márffy

Tőzsdei árfolyamok

Temesvári magánforgalom november 19-én reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság belvárosi fiókjának árfolyamai.)

Dollár 217, angol font 1054, francia frank 8:80, svájci frank 41:95, lira 8:72, sokol 6:45, dinár 3:86, magyar korona 3:23, osztrák silling 30:60.

vizsgálati fogságából egy évet és kilenc hónapot a tábla kitöltöttnek vett. Márffy kivételével a többi vádlottakat nyomban szabadlábra helyezték.

Cuza és a kormány

a kolozsvári Patria szerint össze-kötetésben áll

Kolozsvár, november 19.

A Patria című lap az alábbi esetet közli, amelyben jelét véli látni annak, hogy a cuzisták összekötetésben állanak a kormánnyal.

Temes községben az elmúlt vasárnapra a községi primár és a csendőrség segítségével egyházi gyűlést hívtak egybe. Amikor a falu népe összegyűlt, antiszemita propagandisták érkeztek, akik a gyűlés egyházi jellegét egyszerűen politikaiá változtatták és antiszemita izű beszédeket intéztek a résztvevőkhöz. Közölték a lakossággal, hogy Cuza a legközelebb ismét Erdélybe érkezik, hogy elvei számára híveket toborozzon.

Mint érdekességet említi a lap, hogy az ülés ideje alatt a primár és a csendőrség a vendégek rendelkezésére állottak. A Patria arról is tudni vél, hogy az erdélyi közigazgatási hatóságok bizalmas értesítést kaptak a kormánytól, amelynek értelmében minden lehető kötelesek elkövetni Cuza érdekében.

Tisztek jelentkezése

a hadkiegészítő parancsnokságon

Temesvár, november 19.

A temesvári hadkiegészítő parancsnokság felkéri az itt felsorolt tiszteket, hogy három napon belül közöljék pontos lakcímküket valamint csapat-estek nevét, ahová be lettek osztva:

Ermescu Péter, Klimó Béla, Neuhauz József, Sátray Lajos, Suppin Viktor, Tóth Antal kapitányok; Beck Ferdinand, Doslea Traian, Fodor Miklós, Farkas Miklós, Jonescu Gyula, Klinghammer Ferenc, Kálmán Henrik, Lengyel Jenő, Mihályi Ferenc, Pataky de Sárospataky Miklós, Schuh János, Stengel Konrad, Virág Béla, Almásy Dezső, Grósz Róbert, Gonta Pál, Harding Imre, dr. Keleti Béla, Küttel Károly, dr. Lenkey Viktor, Manciu Péter, Reisz Imre, Reck János, dr. Sebestyén Jenő, Török Béla, dr. Telegut János, Tedesky Jenő, Zimmermann Richard, Cerna István főhadnagyok; Mgrin Vichente, Atlasz Armin, Burg János, Belu Jenő, Bálint István, Csiky György, Cheveresan Sándor, Donauer Hubert, Fenyes Andor, Frauenhoffer János, Gross Mihály, Györgyösy Zoltán, Glück József, Halmos János, Koch Pál, Reiber János, Reisz Ferenc, Rech Géza, Retzler György, Retezan Pál, Szántó Alfréd, Schwartz József, Stein Dezső, Weidenfeld Lajos, Willinger Lajos, Albu V. Simon hadnagyok.

A halottak, emigráltak, vagy idegen országban tartózkodó tisztek rokonai felkéretnek, ezt a hadkiegészítő parancsnokság tudomására hozni.

Az új kórház

építését legközelebb megkezdik

Temesvár, november 19.

A temesvári új kórház építési munkálatainak megkezdése már csak igen rövid idő kérdése. Suciu városi mérnök ma Bukarestbe utazott, ahol az egészségügyi miniszteriumban tárgyalást folytat az építkezés tervei tárgyában. A miniszterium ugyanis értesítette a várost, hogy bizonyos változtatásokat tart szükségesnek. Az eredeti tervek szerint ugyanis a kórház konyhája a főépület alatt a pincében fekszik, a miniszterium viszont ennek másuttal való elhelyezését tartja alkalmasabbnak. Ezenkívül egyéb kisebb módosításokat kívánt a miniszter a terveken. Suciu mérnök a változtatásokkal jóváhagyott terveket magával hozza és azokat haladéktalanul felterjesztik a belügyminiszteriumba.

Kisebbségi sérelem

Csak miniszteri engedélyekkel tartózkodhatók működési előadások

Lugos, november 18.

A vármegyei prefekturára egyre érkeznek különböző városokból: Karánsebesről, Orsováról, Resicáról, Oravicáról, Boksánból panaszok, hogy a helyi hatóságok akadékoskodnak, valahányszor kisebbségi működők anyanyelvükön előadást akarnak tartani. A helyi hatóságok rendeletre hivatkoznak, amely szerint színi előadások kizárólag az állam nyelvén, azaz románul tarthatók, más nyelvű előadáshoz pedig előzetesen Bukarestből kell engedélyt szerezni.

A lakosság panaszait az egyes körületek képviselői — elsősorban a bánági német képviselő — ismételtén szóvá tették Bukarestben illetékes helyen, ahol azt az ígéretet kapták, hogy ezt a lehetetlen állapotot megszüntetik. Mindazonáltal ebben a tekintetben máig sem történt semmi.

Érthetetlen ez a rendelkezés. Az impérium változása előtt a Bánágban számos román dalárda és egyéb egyesület működött, amelyek gyakran rendeztek sikeres működési előadásokat. Ezekhez sohasem kellett semmiféle különleges engedély. Éppen ezért érthetetlen, hogy a demokratikus Románia a kisebbségi működési előadások megtartását speciális engedélyhez köti.

Félszázadot töltött

a közigazgatás szolgálatában

Móricföld, november 19.

Temes megye legöregebb jegyzője, Grabler Árpád, aki negyvenhárom esztendőig állott a közigazgatás szolgálatában, nyugalmába vonult. A jegyzői karnak egyik legszimpatikusabb, érdemekben leggazdagabb tagja tette le a notáriusi pennát, amelyet szakavatottsággal és szeretettel, buzgó odaadással és szorgalommal forgatott mindenkor a köz javára. A vármegyei jegyzői egyesületnek hosszú időn keresztül főjegyzője volt, később pedig elnöke lett. Az országos jegyzői bank alapítása körül nagy érdemeket szerzett. Temesvármegye törvényhatósági bizottságának tizennyolc éven át volt tagja.

A dettai járás jegyzői Móricföldre értekezletre gyűltek össze, mely után Boleantu Valér dr. főszolgabíró meleg szavakban bucsúztatta a nyugdíjba vonuló Grabler Árpádot. Lelkesedéssel szolt azokról az érdemeiről, melyeket Grabler negyvenhárom évi hivataloskodása alatt szerzett. Utána Dewald Bálint dettai főjegyző a kartársak nevében bucsúzott Grablertól. Délben a móricföldi nagyvendég-

Ajándékot
mindenki talál igen olcsón
széptárgyakat
Sternbergnél.

lőben száz terítékes bankett volt, amelyen nemcsak Móricföld és környékének intelligenciája és a dettai járás minden jegyzője, hanem számos

buziási járásbeli jegyző is részt vett, akik harminc éven keresztül együtt dolgoztak Grabler Árpáddal. A banketten számos felköszöntő hangzott el.

Harminchat milliárd

Románia jövő évi költségvetése

Bukarest, november 19.

A Lupta megbízható forrásból arról értesül, hogy az állam jövő évi költségvetése harminchat milliárd leire rug. Ebből az összegből két milliárdot a tisztviselők fizetésjavítására fordítanak, két milliárd pedig az állam külföldi kötelezettségeinek fedezésére fog szolgálni.

Az állam megkezdte a Banca Nationalánál levő adósság törlesztését. Erre a célra a jövő évi költségvetésben jelentősebb összegeket vettek fel, amelyeket Bratianu Vintila pénzügyminiszter a petroleumjárdékokból és a kommercializált vállalatok jövedelméből kíván fedezni.

Az lesz képviselő

aki a szavazatok felénél többet kap

Bukarest, november 19.

Tegnap délelőtt Bratianu Jonel miniszterelnök vezetése mellett minisztertanács folyt le, amelyben Mardarescu hadügyminiszter ismertette az új sorozási törvényt.

A választójogi reform került ezután a minisztertanácsban megvitatásra. A határozatról nem adtak ki a sajtó számára kommunikét, azonban az Adeverul úgy értesült, hogy a reform tárgyalása során vita keletkezett a kormány egyes tagjai között. Constanti-

nescu földművelésügyi miniszter bejelentette, hogy a választói reformról szóló törvényt demokratikus szellemben fogják megalkotni, mert a jelenlegi törvény éles ellentétben áll a többi országokban szokásos elvekkel. Az Adeverul szerint a kormány végleg úgy határozott, hogy a választásoknál az abszolút többség elve fog érvényre jutni, vagyis azt a jelöltet deklarálják megválasztott képviselőnek, aki a leadott szavazatoknak több, mint a felét kapta.

Perköltésgbiztosíték nélkül nem perelhet

osztrák állampolgár Romániában

Temesvár, november 19.

A temesvári Lloyd-bíróság tegnap délután két ügyben rendkívül érdekes és elvi jelentőséggel bíró határozatot hozott Carabas Romulusz bankigazgató elnöke alatt. Mindkét perben a Saborszky József és fiai bécsi cég volt a felperes és mindkét kereset elszámolási ügyre vonatkozott. Hajdár György tordai ügynöktől két millió lei visszafizetését követelte, mert ezzel az összeggel Hajdár a bécsi cégnek még adósa. Farkas Jenő dr. kolozsvári ügyvéd perköltésgbiztosíték letételét követelte, mert a felperes külföldi cég. A bíróság közel kétórás tanácskozás után kötelezte a bécsi céget hatvanezer lei

perköltésgbiztosíték letételére

és a tárgyalást elnapolta.

A lugosi selyemgyár ügye

a temesvári törvényszék előtt

— A bíróság elvi jelentőségű döntése. —

Temesvár, november 19.

Érdekes elvi jelentőségű ítéletet hozott a temesvári törvényszék Popescu Konstantin tanácsa. Az ügy előzményei szoros kapcsolatban állnak a legfelsőbb semmitőszék egyik legutóbbi döntésével. Popa György lugosi selyemgyártulajdonos néhány évvel ezelőtt nagyobb összeggel társként vette a gyárba Jaques D. Rucani, Joan D. Berindei, I. Saraga, C. Schwartz, Gh. Radulescu és Gh. N. Negroponte bukaresti nagytőkésekét. A selyemgyár egyike lett a legtehetősebb gyárvállalatoknak. A lei leromlása idején, 1923-ban, Popa György

visszaakartja fizetni

a bukaresti tőkések befizetett pénzét azon a jogcímen, hogy ő azt kölcsön kapta. A bukarestiek nem fogadták el a pénzt, azzal érvelve, hogy nem hitelezői, hanem társtulajdonosai a lugosi selyemgyárnak. Be is adták a keresetet tulajdonjog elismertetése iránt, a

per megjárta az összes fórumokat, míg nemrég a semmitőszék ítéletében kimondotta, hogy a bukaresti tőkések, társtulajdonosai a lugosi selyemgyárnak.

Amíg ez a per folyamatban volt, a Temesvári Első Takarékpénztár két és félmillió lei

váltóhitelt adott

a lugosi selyemgyárnak. A váltókon mint elfogadó a lugosi selyemgyár üzleti pecsétjével Popa György neve szerepelt. A Temesvári Első Takarékpénztár teljes fedezetet látott a nagyértékű selyemgyárban és bizalommal folyósította a váltókölcsönt. A gazdasági válság azonban Popa Györgyöt sem kímélte meg és egyre-másra képtelen volt fizetési kötelezettségeinek

Férfinyakendők

a legszebb kivitelben NEUFELD-nél Józsefváros, Bulev. Carol 9.

eleget tenni. A Temesvári Első Takarékpénztár ügyvédje, A czél Péter dr. és Raskó Sándor dr. útján váltófizetési meghagyás kibocsátását kérte a Popa György-féle lugosi selyemgyár ellen, amit a temesvári törvényszék el is rendelt és amikor a legfelsőbb semmitőszék kimondotta, hogy a bukaresti tőkések

társtulajdonosai a gyárnak,

a váltófizetési meghagyást ezekre is kiterjesztette. Ez ellen a kiterjesztés ellen az érdekelt bukarestiek ügyvédjük Valéan Aurel dr. útján kifogással éltek.

A váltókifogási tárgyaláson Popescu Konstantin tanácselnök ítéletében kiterjesztette az adósi kötelezettséget a bukarestiekre is egyetemleges minőségben és elutasította a kifogásokat. Az ítélet indokolásában kimondotta, hogy abban az időben, amikor Popa György a selyemgyár pecsétjével és aláírásával elfogadta a váltókat, már folyt a per a tulajdonjog elismertetése iránt. Tehát nem vitás, hogy a bukaresti tőkések a váltók aláírásakor tulajdonosai voltak a gyárnak és

anyagilag felelősek

bármelyik társtulajdonos ügyletéért. Így a bukaresti tőkések egyetemlegesen felelnek a Popa által felvett két és félmillió leierért.

Ez is ok

a forradalomra

Páris, november 18.

Spanyolországban nemrégiben összeesküvést lepleztek le, melynek éle a direktórium ellen irányult. A mozgalom nagy arányokat öltött és célja a direktórium és a monarchia megbuktatása és a köztársaság kikiáltása volt. Az összeesküvés egyik oka az volt, hogy Primo de Rivera igazságtalanul osztotta szét a rendjeleket. Ezzel a jelszóval azután könnyen lehetett híveket toborozni az altisztól kezdve egészen a tábornokig. Úgy tudják, hogy az összeesküvés szerteágazik egész Spanyolországban és különösen Madrid, Barcelona, Saragossa és Cordova városok voltak a főszékhelyek. A rendőrség eddig több mint harminc tisztet és altisztet letartóztatott.

Megölte feleségét

aki áldott állapotban volt

Nagyvárad, november 18.

Gyuge Vasilie rendőr ma éjjel Teleki-utca 9. szám alatti lakásán megölte áldott állapotban lévő feleségét. A gyilkos rendőr öt év előtt Nagyváradból költözött Nagyváradra és ott házmesteri állást vállalt. Tegnap délután szabadnapos lévén barátaival a korezmában iddógált és beborozva került haza. Felesége emiatt szemrehányásokkal illette, mire Gyuge szolgálati fegyveréből többször rálőtt az asszonyra, aki a szenvedett sérülések következtében még az éj folyamán meghalt. A gyilkos rendőrt letartóztatták.

Öszeesküvést fedeztek fel Németországban. Londonból jelentik: A Daily News berlini tudósítója szerint a német rendőrség nagyszabású összeesküvést fedezett fel, amely odairányult, hogy feloszlatják a birodalmi gyűlést és diktatúrát vezetnek be. A puccs tulajdonképeni célja a locarnói szerződés ratifikálásának megakadályozása lett volna. Berlini jelentés szerint a német hazafias szervezetek titkos megbeszéléseket tartottak és ekkor Glass fajvédő vezér diktatúrát javasolt államcsinnnyel kapcsolatban. Mindent megkísérlelnék, hogy Hindenburgot reábirják arra, hogy tagadja meg a locarnói szerződés aláírását.

Kérje mindenütt a világhírű



borotva pengét.
Kapható mindenütt. Vezérlőszáma: 1. Margulius, Bucaresti, Str. Smețan, No. 4.

Hírek

A temesvári szegények új otthona

egy év alatt felépül

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Plaja Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2-52.

Kiadóhivatal: 2-52.

Nyomda: 14.

Felelős szerkesztő lakása: 2-42.

Hozzájárulási árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 2 lei, az 6-királyi adásban 3 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Azott kis veréb

nenekült ma reggel a hideg, csuf időjárás elől a szerkesztőségbe. Ijedlen röpdösött egy ideig, majd csendesen meghúzódott a kályha mögötti sarokban. Félve is, fáradtan is pislogott és kicsiny szemei mintha irgalmért könyörögtek volna. Szegény cici hajléktalan veréb... Kenyer-norzsákkal ették és miután didergő cis testecskéje átmelegedett, vigan agrándozott, majd az első ajtónyíláskor kiröppent újra. Bizonyosan várták valahol, aggódva és remegve. És bizonyára örültek neki, mikor újra visszavért övéi közé.

És egy rövid negyedóraig ez a veréb volt a beszélgetés tárgya. És a hideg, nedves időjárás, a tél és a gondok és a nyomorúság. A nyomorúság, mely ilyenkor fokozottabb mértékben érezteti fájó erejét az emberekkel. Mert a sok hajléktalannak nem nyújtanak védelmet a metsző téli szél ellen a ligetek sötányai, az Epreskert szellős barokjai, sem a hidak alja. És folyt a beszélgetés azokról, akik nem tudnak lakáshoz, foglalkozáshoz jutni. És elhatároztuk, hogy a Déli Hírlap ügyekszik ezen a bajon azokkal az eszközökkel segíteni, amelyek rendelkezésére állnak.

A legkézenfekvőbb, amit egy újság nyújthat, a nyilvánosság. Ezért elhatároztuk, hogy a mai naptól kezdve egészen az év végéig

ingyen közöljük mindenki hirdetését,

aki lakást keres

aki állást keres

akinek kiadó lakása van

aki munkaerőt keres.

A hirdetéseket és a beérkező címekeket naponként a kora délelőtti órákban kifüggesztjük a Déli Hírlap hirdetési táblájára a

Szentgyörgy-tér 4

számu ház kapualjában. Reméljük, hogy ezzel talán sikerül némiképpen hozzájárulni ahhoz, hogy azok, akiknek nincs hajlékuk lakáshoz jutnak és sikerül munkához juttatni azoknak legalább egy részét, akik ma állás és foglalkozás nélkül vannak.

A belügyi vezérfelügyelő Temesvárott. Hodor Viktor, belügyminiszteriumi vezérfelügyelő tegnap Temesvárott tartózkodott és a megyei prefekturán hivatalos ügyekben járt el.

Sándorháza új jegyzője. Oprea János prefektus Sándorháza községbe Pogány Bélát nevezte ki jegyzőnek a nemrégben nyugalmába vonult Nicola Adam helyére.

Zsebely országos vásártartási jogot nyert. Zsebely temesmegyei község a miniszteriumtól országos vásártartási jogot nyert. Tavasszal és ősszel lesz országos vásár, azonfelül pedig minden csütörtökön rendes heti vásár tartható.

Temesvár, november 19.

A jóléti, emberbaráti és szociális intézmények között nem utolsó helyen szerepel az, amely az elszegényedett, munkaképtelen öregek ellátásáról kíván gondoskodni. Temesvárott a gyárvárosi állomás közelében a katonai barakkok egyikében nyert eddig elhelyezést a szegényotthon, melynek az utóbbi időben száz-százhusz lakója volt. Kezdetleges, szűkös viszonyok között élnek ott a társadalom legszegényebb sorsban levő nincstelenei, de azért mégis türelmes a helyzetük, mert legalább fedél alatt vannak és élelmiszereikről is történik gondoskodás. Ez a hajlék azonban

nem felel meg

a célnak, de a katonai hatóság különben is felmondja a helyiség bérletét, amiért is a városi vezetőség nagyarányú mozgalmat indít egy alkalmas szegényház létesítése érdekében. Évtizedek óta szükségét látjuk annak, hogy ez az emberbaráti intézmény Temesvárhoz méltó keretek között megvalósuljon és most reákerül a sor. A társadalom legszánandóbb embercsoportját kívánja az akció felkarolni és ezért kötelessége a társadalomnak is hozzájárulni a terv megvalósításához. E hó huszonkettedikén, vasárnap délelőtt féltizenegy órakor a Lloyd-klub olvasótermében nagyszabású

értekezlet lesz,

amelyen a hatóságok, a közelet számos vezető egyénisége, köztük a nemesért és szépért rajongó Cosma Aurel dr. képviselő és az ügy iránt érdeklődő polgárság tagjai vesznek részt.

Az új szegényház szervezete igen praktikus és indokolt rendszabályt fog megvalósítani. Amikor egy hajléktalan szegény ember felvételért fog jelentkezni, akinek semmiféle kereseti forrása és munkalehetősége nincsen, a

— Temesvár és a prefektusi

állás. Az új közigazgatási törvény értelmében azok a városok, amelyek törvényhatósági jelleggel bírnak, így Temesvár is, a jövőben közvetlenül a miniszteriummal állnak hivatalos érintkezésben. A jóváhagyást igénylő ügyek nem kerülnek előbb a prefekturára, hanem közvetlenül a miniszteriumhoz terjesztendők fel. A megyei prefektura jóváhagyási hatásköre csupán a megyebeli községek és egyéb városok ügyeire terjed ki. A kormány bizalmi ekzponense azért Temesvár városára nézve is a prefektus lesz.

Bort, buzát, békességet! Ezt mondják apáink, de mi a borhoz, a buzához és a békességhez jó sonkát és kolbászt is kívánunk, melyet Fa Mihály Telekház-térl, vagy a Mária melletti üzleteiben vehetünk.

Villamos pótkocsikat kérnek a mehalaiak. A Mehalába amugyis kevés villamos kocsik közlekedik, amelyek különösen esős időben igen zsúfoltak. Az emberek a lépcsőkön lógnak, de sokan egyáltalán nem jutnak fel a villamosra és kénytelenek gyalog járni. A mehalaiak körében emiatt nagy az elégedetlenség és elhatározták, hogy a villamos vasut igazgatóságát arra kéri, hogy a villamosokat pótkocsikkal járassa.

Pazar választék férfing és fehérneműekben Papp Gábornál Timisoara, Cetate.

Száguldó autók. A rendőrbírósg gépkocsiknak a megengedettnél nagyobb gyorsasággal való hajtásáért Dózsa Árpád biztosítási tisztviselőt és Hell Sándor sóffort 5000—5000 lei pénzbüntetésre ítélte.

szegényház vezetősége mindenekelőtt az iránt fog érdeklődni, van-e az illetőnek olyan hozzátartozója, akinek módjában állna rokonáról gondoskodni, de ezt nem teszi, mert az öreg, tehetetlen emberek sok családban csak terhet jelentenek. Ezeket a szivtelen rokonokat

kényszeríteni fogják

ha kell bírói ítélet alapján is, hogy elszegényedett hozzátartozóik ellátási költségeit fedezzék. A munkaképtelen, de eltartásra jogosított szegény rokont nem szabad a házból kikergetni. Georgevici Lucian dr. főpolgármester annak idején, mint ügyvéd, folytatott több ilyen pert a szivtelen rokonok ellen és azokat meg is nyerte. Amennyiben a felvételért jelentkező szegénynek semmiféle hozzátartozója nincsen, a szegényotthon fog ellátásáról gondoskodni, de ebből az áldozatból ki kell venni részét a társadalomnak is. Nem hangzatos szavakkal, hanem anyagi erő felkínálásával.

A létesítendő

új szegényotthon

a Buziási-uton nyer elhelyezést, ahol a városnak a Vörös-csárdával szemben gazdasági épületei vannak. Ezeket megfelelően átalakítják, lakályos berendezést kapnak és az egészségügyi követelményeket is figyelembe fogják venni. A munkálatokhoz már legközelebb hozzáfognak, mert a katonai kincstár rövidesen felmondhatja a barakkok bérletét. A város szegényei egy év múlva már az új otthon lakói lesznek. Addig is a város az eddiginél hatványozottabban kíván a szegényekről gondoskodni, belevonja ebbe a közönség áldozatkészségének várható megnyilatkozását is, mert annál szegényebb egy társadalom erkölcsileg és lelkileg, minél több fizikai szegényt tűr meg a testén.

— Autók összeírása. Temesvár

és a megye területén levő automobil-tulajdonosok kötelesek összeírásuk végett a megyei prefektura előtt jelentkezni és pedig: e hó huszadikán 1—100 számig, huszonegyedikén 100—200-ig, huszonharmadikán 200—300-ig és huszonnegyedikén a 300-nál magasabb számmal bíró autók tulajdonosai. Vonatkozik a jelentkezés mindennemű gépkocsira és a motorkerékpárokra is.

Miért is szeretlek olyan nagyon Tégedet, mikor ruhádat nem Ardelean uriszabónál csináltattad. Erzsébetváros, Str. Mojlilor 6.

— Rádióklub alakul Temesvárott. November 21-én, szombaton, este kilenc órakor a város háza nagytermében összejövétel lesz, amelyen a hatóságok vezetői, valamint a rádió iránt érdeklődők vesznek részt. Az összejövétel célja a temesvári rádióklub megalakítása. Ez alkalommal Kecskeméti Sándor bemutat egy rádió készüléket, megmagyarázza annak szerkezetét és működését is.

Megkezdődött a nagy karácsonyi vásár a Bánát legnagyobb divatruházában a Whitehouseban, ezelőtt Délvidéki.

— Vízumenesség Ausztriába.

Bécsből jelentik, hogy a kormány a legközelebb megnyitó bécsi árumintavásár külföldi látogatóinak vízumentességét engedélyezte. Ez a körülmény hozzájárul a mintavásár sikereinek biztosításához annál is inkább, mert a látogatók előreláthatólag nemcsak az osztrák, hanem a külföldi vasutakon is jelentékeny utazási kedvezményben fognak részesülni.

Gyűződjön meg mindenki a Lloyd Taverna fényes műsoráról.

JÓNAPOT KIVÁNKOK, kedves olvasó. Ugye, te is folyton jajgatasz és hallod másoktól a jajgatást, hogy pénzsűke van. A lapok hosszú nyilatkozatokat közölnek bankigazgatóktól és gazdasági korifeusoktól, hogy miért van pénzsűke. Te ezeket elolvasod és utána éppen annyit tudsz a pénzihiányról, mint előbb. Na, hála istennek, én most rájöttem, hogy miért van pénzihiány. Az állami költségvetés harminchat milliárd szükségletet mutat fel. Ezzel szemben azonban a forgalomban levő bankjegyek csak husz milliárd. Ergó: az ország népének csak husz milliárdja van, de harminchat milliárdot kell az ország kasszájába fizetnie. Tehát ennek a husz milliárdnak majdnem kétszer kell befolyjni az államhoz, holott csak egyszer van meg. Hát ez a pénzihiány oka. Vagy leszállítjuk az ország szükségleteit, vagy kibocsátunk még pénzt. Ha az utóbbira szánjuk magunkat, akkor siessünk minél előbb új pénzt nyomtatni. De hamar, mielőtt a pénzihiány miatt a papír még jobban megrágnál.

A munkaszüneti törvény megszegői ellen. Bukarestből jelentik: A kamara tegnapi ülésében Jorga újból felvilágosítást kért a pénzügyminisztertől a valutakedvezményben részesült deákok ügyében, Joana itescu az Opera ismeretes ügyében befejezte interpellációját. Radovici tiltakozott a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény megszegése ellen. Chirculescu munkaügyi miniszter megígérte, hogy érélyes rendszabályokat léptet életbe a törvény megszegői ellen, majd a bírói szervezeti törvény több szakaszának módosítására nézve terjesztett be javaslatot.

* A Timisiana átutalásokat az összes országokba legpontosabban és legmegbízhatóbban eszközöl.

Szabaddárahelyezték Páll Tamást. Budapestről jelentik: A törvényesek vádantácsa hétfőn reggel foglalkozott Páll Tamás volt temesvári hírlapíróval ügyével, akit a rendőrség néhány héttel ezelőtt tartóztatott. A vádantács elrendelte Páll szabaddárahelyezését.

* „Ha egészségét meg akarja őrizni, leghelyesebben cselekszik, ha száját FARMODONT fogkrémmel és szájjal ápolja, miáltal megakadályozza a fertőző bacillusoknak a szervezetbe való jutását.”

Maga alá temette a föld. Aradról jelentik: Halálos végű szerencsétlenség történt tegnap délben a Vörös ökor szálloda előtt. A gázgyár munkásai kicserélték a régi vezetékeket és ezért körülbelül két méter mélységű gödröt ástak. A kiásott földtömeg visszaesett a mélységbe és maga alá temette Berta István husz éves munkást, aki a szenvedett sérülések következtében a kórházban meghalt.

Wendt kávéházban kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap 5 órai tea zenével (Weisz Jazz-Band) és táncol.

Őszi kalapajdonságok: Ita, Borsalino, Gyukits, Hüchel-gyártmányok, Papp Gábornál, Timisoara-Cetate.

Zenekar a Gyárvárosban. Az alakulóban levő Odeon szalonzenekar vasárnap délelőtt féltizenegy órakor a Gyárvárosi Társaskör helyiségeiben alakuló közgyűlést tart, amely után művészi matiné következik.

Fa és fa között is van különbség. A fa, mely tüzelésre kell, egyre drágul, ellenben a hentesmester nem drágtítja a nála kapható uborka, káposzta és toma árát, melyet Telekház-térl, vagy a Mária melletti üzleteiben a hus mellé árul.

A Pátria-kabaré műsora naponként nagy közönséget vonz. Fellépnek az összes szerződött tagok. Nagyszerű bohózat, tánc-és magánzámok szórakoztatják a közönséget. Előadás után bar-tabarin.

A legjobb aradi szakács, a legjobb temesvári szakácsnő

a Korona-szálló éttermében főz

Ujjonnan átalakítva, új tulajdonosok vezetése alatt. Pontos kiszolgálás, fajborok, elsőrendű zene. Szombaton megnyit.

Zsák

Zsineg

Kötél

Havas Dező Gyár és fiók
Timisoara Lugoj.

Aranyér
Anusol Goedecke

Aranyér ellen több mint 25 éve a legjobban elismert szer. Egyszerű alkalmazás, biztos siker. Minden fájdalom azonnal megszűntet és meggyógyítja a gyutadt, sebes és vérsz helyeket. Ártalmatlan alkotórészekből áll. Reggel és este egy kúpocskát tesz a véghelbe bevezetve. Minden patikában és drogeriában kapható.

Főrkár F. H. MEES drogeria en-gros
Soc. in col.
București, Calea Griviței 61.

Színház

Színházi műsor:

Csütörtök este 8 órakor: Frasquita.
Péntek este 8 órakor: Frasquita.

A színházi iroda hírei. A Frasquita operett előadásait nagy siker kíséri. A közönség esténként megtölti a színházat és teljes elismeréssel van nemcsak a szereplők, hanem Jakabffy főrendező és Csányi karnagy iránt is. A Frasquita vasárnapig minden este színrekerül. Szombaton délután ötkor és vasárnap délután félháromkor F. Sugár Terivel a címszerepben a Kis huncut van műsorra tűzve. Vasárnap délután hat órakor Zilahy Irénnel a címszerepben a Dolly operett kerül előadásra.

Linoleum

Haas Lipót

Timisoara

Bul. Regele Ferdinand

Lerakatok:

CLUJ, Strada Universității No. 1
ORADEA-MARE, Bulev. Regele Ferdinand 5.

Mielőtt bevásárlásaiteszközli győződjön meg árunk olcsóságáról.

Linoleum:

67 cm széles mtr-ként Lei 135.—
90 " " " " 170.—
100 " " " " 200.—
115 " " " " 230.—
135 " " " " 270.—
200 " " négyzet mt. " 215.—

Valódi átöntött Inlaid Linoleum
200 cm. széles minden színben.

Viaszkosvászon asztal-terítő:
78 cm széles mtr-ként Lei 100.—
100 " " " " 125.—
115 " " " " 145.—

Bőrvászon minden színben és minőségben nagy választékban.

Szőnyegek:

Futószőnyegek, mindkét oldalon használható Lei 98.—
Velour futószőnyeg la " 515.—
Agyelők " 125.—
Ébédülőszőnyeg 200/300 " 1600.—
Otomántakarók " 1600.—
Felöltőszerű gummiköpenyek 950 Leitől.

Tornacipők, hócipők, sárcipők, betegápolási cikkek, gyermekjátékok, sportcikkek nagyban és kicsinyben.

Nézzé meg

a „CITY“ áruház



kirakatait, Belváros, Mercy-utca 2 és meggyőződik, hogy kevés pénzért a legszebb ingeket és harisnyákat vásárolhatja.

MOZI

Belvárosi mozi: november 21—24.
Gyárvárosi mozi: november 23—26.
Mehalai mozi: november 28. és 29.

Hatalmas film Timisoarán! Nagy szenzáció a kisebbségek részére!

Jolanda

(Maximilian von Habsburg)

Monumentális történelmi film 2 részben. Benyomást keltő romantikus dráma szentimentális kalandokkal. Főszerepben:

Marion Davies

a leghíresebb amerikai művésznő. Nagy amerikai gyártmány. Monopol: „Metro-Goldwyn“ Bucuresti. Kiegészítésül minden részhez egy elsőrangú amerikai vígjáték Maleck-kel a főszerepben.



Játékterv:

I. rész:

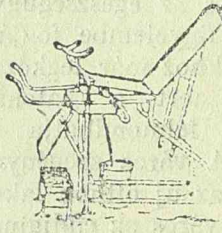
Belvárosi mozi: november 21. és 22. Gyárvárosi mozi: november 23. és 24. Mehalai mozi: november 28.

II. rész:

Belvárosi mozi: november 23. és 24. Gyárvárosi mozi: november 25. és 26. Mehalai mozi: november 29.

Felemelt helyárak. Kedvezményes igazolványok érvénytelenek.

Orvosok számára nagy fizetési engedmények.



Műtőasztalok, műtőszekrények, mosdók, irrigátorok, orvosi felszerelések, mind autogén előállításban kaphatók GOLDSTEIN JANCU Bucuresti, Strada Carol 44. 314

DURA

BATERIE

Hölgyeim és uraim!

Divatos ruhákat csakis a „CHIC DU PARIS“ S. C. R. francia, angol uri és női szabásati szakiskola szalonjában rendelhetik. Timisoara, Belváros, Ferenc József-u. (volt Mentő-otthon) 2. Telefon 22—25. 307

„FARMODONT“

FOCKRÉM

Bánat legjobb szakácsa nyitja meg szombaton

e hó 21-én a „Zsuzsi“-féle elsőrangú büffetjét.

Felhívom a n. é. közönség figyelmét Timisoara e látványosságára, hol úgy hideg, mint meleg ételek szolgáltatnak fel. Naponta temesvári sör. Villásreggeli. Délutánonként tea sandvichssel, vajjal, james-sel. Vasárnap nyitva. Megrendelésre Hors d'oevres előételek, hideg tálak készítése elfogadtatnak.

Abonnensek jó házi kosztra felvételnek, házon kívül is. A buffet joutok tartására is alkalmas. Bejárat üzleten, üzleti zárórakon az udvaron át. Szives pártfogásukat kéri

Zsuzsi

SKLEROLSYRUP

A legfőbb egészségügyi tanács által (1583 szám alatt) engedélyezve. Valódi csakis akkor, ha a címkéken Dr. MLADEJOVSKY orvosprofesszor aláírása rajta van. A legjobb és a legújabb gyógyszer az **érelmeszesedés ellen**

A vérműködési zavarokból előállott álmatlanságot megszünteti. Rövid idő alatt megszüntet minden véreriesztést. A betegek gyorsan beállt változással gyógyulnak és visszaszerzik a munkaképességüket. Érelmeszesedést, légzési nehézségeket, aszthmát stb. hihetetlenül gyorsan elmulaszt. Rengeteg köszönőlevél a betegektől és sok elismerőlevél az orvosoktól. Orvosok kérjenek próbaküldeményt és használati utasítást a romániai vezérképviselőtől: Dewys Wassermann, Bucuresti, Calea Mosilor 37. Kapható minden gyógyszerárban

PROCHASKA EDE FIAI

TIMISOARA
BONNAZ-UZAI

Ford

LINCOLN, TOURING, TRUCK, FORDSON.

A Bácság területén eladott traktorokat egy évig díjtalanul felügyelet alatt tartjuk. Traktor- és autójavításokat előnyösen eszközölünk.

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 25 lei. Alláskeresőknek 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

Délutáni állást keres teljesen megbízható könyvelő-levelező, gép- és gyorsíró. Ajánlatokat kérek „Felmondás nélkül“ jellegre a lap kiadóhivatalába kérek. 299

Ócska gépöntést és kommerzöntést vagon-telekben vásárolunk. Friedrich Testvérek vasöntőde, Timisoara. 324

Izletes házikoszt házban és házon kívül jutányosan kapható, Erzsébetváros, Koronautca 3, jobbra.

Magánjáró öntvényeket nyersen és megmunkálva szállít Friedrich Testvérek gépgyára Timisoara. 324

Munkásleányok felvételnek Gyémánt Gáspár paplanos és kárpitos műhelyében, Gyárváros, Tigris-utca 7. 317

Elektromosan hegeszt minden géprész Friedrich Testvérek elektromos hegesztőosztálya.

No. 35213/1925. cons. com. II.

Licitație publică.

Uzina Electrică Timișoara are nevoie de 14 transformatori uscați. Pentru furnizarea lor prin prezenta se publică o licitație pe data de 6 Februarie 1926 ora 10 a. m.

Ofertele inchise și sigilate prevăzute cu o garanția de 10%, a sumei oferite se vor prezenta Primăria orașului Timișoara, Serviciul Economicului la data licitației publice. La aceasta licitație pot participa exclusiv numai fabricanții. Oferte mijlocitorilor nu se vor lua în considerare. Caietul de sarcini se poate vedea la Uzina Electrică Comunală Timișoara.

Timișoara, la 12 Noemvrie 1925.
Primăria Timișoara.

Olcso házhegyek!

1—2 évi részletre, építéshez ingyen téglaprést adunk, érdeklődni Kardos-telep intézősége, Strada Primaria (Városház-utca) 16, Belváros

Butor

olcsón kapható ugyanint háló-, ebédlő- és uri szobák, konyhaberendezések stb. a Temesvári Butorkészítők Szövetkezetnél, Scudier-liget. 237

Butor

Saját készítésű háló- és ebédlő-butorok különböző színekben és formákban. Elsőrendű munka, jótállás mellett, olcsó áron kapható Siebold Fülöp műbutorasztalosnál, esetleg terv szerinti rendeléseket elvállal. Gyárváros, Távirda-u. 10. Tel. 6-99 189